

Tutkimusyksiköiden rahoitusperusteet

1 Projektien valintaperiaatteet

Tekesin asiantuntijat arvioivat projektia kokonaisuutena. Tärkeitä arviointikohteita ovat:

- Tekesin rahoituksen vaikutus
- kehitettävä innovaatio ja osaaminen sekä tulosten hyödyntäminen
- käytettävät voimavarat ja hyödynnettävä yhteistyö
- edistettävät yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvointitekijät.

Tekesin rahoitus on kilpailtua rahoitusta. Arvioinnissa otetaan huomioon muut rahoitushakemukset ja projektin välilliset vaikutukset. Arviointikohteita painotetaan eri tavoin tutkimusprojektin tyypistä riippuen.

1.1 Tekesin rahoituksen vaikutus

Tekesin julkisen tutkimuksen rahoitustoiminnan tavoitteena on mahdollistaa hyödyntämisen kannalta erittäin kiinnostava, mutta suuria epävarmuuksia sisältävä tutkimustyö. Ilman Tekesin rahoitusta tutkimus jäisi mahdollisesti toteutumatta tai toteutuisi hitaammin tai suppeampana kuin olisi Tekesin näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaista.

1.2 Kehitettävä innovaatio ja osaaminen sekä tulosten hyödyntäminen

Tekesin rahoitettavaksi ehdotetuista projekteista arvioidaan projektin tuloksen tarve, innovaatio, hyöty ja kilpailutilanne.

Kaikissa tutkimusprojekteissa on esitettävä tulosten hyödyntämissuunnitelma. Pääsääntönä on, että *Elinkeinoelämän kanssa verkottuneen tutkimuksen* -projekteissa hyödyntäminen tapahtuu rahoittavien yritysten toimesta. *Tutkimusideoista uutta tietoa ja liiketoimintaa* -projekteissa pääasiallinen hyödyntämisspolku on uusi tutkimuslähtöinen liiketoiminta. *Strategisissa tutkimusavauksissa* tulosten hyödyntäminen elinkeinoelämässä on edellisiä kauempana tulevaisuudessa ja siihen liittyy suuria epävarmuuksia.

Rahoituksen edellytyksenä on, että

- *Elinkeinoelämän kanssa verkottunut tutkimus* -projekteissa
 - projektissa kehitettävä teknologia tai osaaminen on suurelta osin uutta ja haastavaa, ja
 - projekti on verkottunut elinkeinoelämän kanssa
- *Tutkimusideoista uutta tietoa ja liiketoimintaa* -projekteissa
 - kaupallistamisen osuus hankkeissa on merkittävä, kaikissa jaksoissa ≥ 30 % projektin kustannuksista
 - tutkimusosuus kohdistuu idean kaupallistamisen kannalta keskeisiin asioihin
 - projektissa tähdätään uuden tutkimuslähtöisen liiketoiminnan synnyttämiseen
- *Strategiset tutkimusavaukset* -projekteissa
 - tutkimusaihe on rohkea uusi avaus, ja siinä on asioita uudella tavalla yhdistävä näkökulma, ja
 - isoissa avauksissa avainhenkilöillä on visio tulevaisuuden osaamistarpeesta, kehitettävän osaamisen merkityksestä elinkeinoelämän uusiutumiseksi sekä kyky kasvattaa ja levittää elinkeinoelämän uusiutumiseen johtavaa uutta osaamista.

Projekteista arvioidaan:

- tutkimusaiheen uutuusarvo ja vaikutus innovaatioiden syntymiseen
- tavoiteltujen tulosten vaikutukset liiketoiminnan kehittymiseen, elinkeinoelämän kilpailukykyyn ja uusiutumiseen
- kasvatettava uusi osaaminen elinkeinoelämän nykyisten tai ennakoitujen tarpeiden näkökulmasta
- yhteiskunnalliset vaikutukset
- suomalaisen osaamisen taso suhteessa kansainväliseen huippuun
- projektin vaikutus suomalaisen osaamisen hyödyntämismahdollisuuksiin

- vuorovaikutus elinkeinoelämän kanssa ja yritysten rooli projektin toteutuksessa ja ohjaamisessa
- keskeiset toimenpiteet ja kanavat tulosten hyödyntämiseksi ja syntyneen tiedon levittämiseksi
- tavoitellun innovaation tai osaamisen tuottama kilpailuetu.

Lisäksi rahoituspäätökseen vaikuttavat myönteisesti:

- tutkimuksen kansainvälinen uutuusarvo ja monitieteisyys
- kansantalouden keskeisten klustereiden ja uusien kasvualojen osaamis pohjan uudistuminen
- uusien tutkimuslähtöisten yritysten syntyminen
- uuden tutkimuslähtöisten liiketoiminnan syntyminen
- useiden rinnakkaisten hyödyntämisreittien olemassaolo.

1.3 Hakijan voimavarat ja hyödynnettävä yhteistyö

Tekesin rahoitustoiminnan tavoitteena on Suomessa toimivien yritysten ja tutkimusryhmien yhteistyötä sekä tutkimuslähtöisten kasvuyritysten ja uuden liiketoiminnan syntymistä. Tavoitteena on innovaatiojärjestelmän vahvistaminen osaamista, tutkimustuloksia ja liiketoimintamahdollisuuksia levittäviä yhteistyöverkostoja kehittämällä. Projekteissa toteutuva yhteistyö tutkimusryhmien ja alan muiden toimijoiden välillä vaikuttaa rahoituspäätökseen puoltavasti. Tekesin rahoitustoiminnan tavoitteena on kehittää kotimaisia t&k&i-resursseja tulevan kilpailukyyn perustaksi.

Rahoituksen edellytyksenä on, että

- projektiin on saatavissa työhön sopivat ja riittävät resurssit
- hakijalla on uskottavat edellytykset projektin tulosten hyödyntämiseksi uutena liiketoimintana tai uskottava suunnitelma/verkosto tulosten levittämiseksi elinkeinoelämään.

Projekteissa arvioidaan:

- hakijan omien voimavarojen määrä ja osaaminen
- yhteistyön hyödyntäminen ja kehittäminen hakijan tai arvoverkkojen uudistumisen ja kansainvälistymisen valmiuksien luomiseksi
- tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan verkostojen hyödyntäminen ja kehittyminen, erityisesti yhteistyön määrä ja laatu suurten yritysten ja pk-yritysten kanssa
- kansainvälisen yhteistyön määrä ja laatu.

Elinkeinoelämän kanssa verkottunut julkinen tutkimus -projekteissa edellytetään verkottumista elinkeinoelämän kanssa. Erityisesti arvostetaan potentiaalisten hyödyntäjien sitoutumista tutkimus-aiheeseen. Potentiaalisten hyödyntäjien sitoutumisen tasossa arvioidaan:

- valmistelu- ja hakuvaiheen yhteistyö
- osallistuminen projektin johtamiseen ja vuorovaikutukseen ohjausryhmässä
- potentiaalisten hyödyntäjien osarahoitus tutkimushankkeelle
- tai muu projektille välttämätön panostus
- yritysten rinnakkaisten kehitysprojektien laajuus.

Vähimmäisvaatimus potentiaalisten hyödyntäjien rahoituksesta ja/tai muusta sitoutumisesta asetetaan hakukohtaisesti. Lähtökohtana on 10 % rahoitus tutkimusprojektiin. Tästä voidaan poiketa hakukohtaisesti kohti vahvempaa tai kevyempää sitoutumista. Erityistapauksena projektit, joissa yritykset saavat rinnakkaiset käyttöoikeudet projektin tuloksiin (innovaatioläheinen julkinen tutkimus). Tällöin yrityksiltä edellytetään vähintään 25 % rahoitusta ja sen lisäksi muuta merkittävää panostusta projektiin.

Tutkimusideoista uutta tietoa ja liiketoimintaa -projekteissa kiinnitetään erityisesti huomiota kaupallistamisen valmisteluun osoitettuihin resursseihin ja toimintatapoihin.

Strategiset tutkimusavaukset -projekteissa kiinnitetään erityisesti isojen projektien osalta erityistä huomiota projektitiimin kyvykkyyteen kasvattaa ja levittää elinkeinoelämän uusiutumiseen johtavaa uutta osaamista.

Rahoituspäätökseen vaikuttavat myönteisesti:

- yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyö
- hakijan kansainvälistyminen yhteistyön kautta
- uusien kasvuyritysten tai uuden liiketoiminnan syntyminen todennäköisyys.

Rahoituspäätökseen vaikuttavat kielteisesti:

- aikaisempien projektivelvoitteiden laiminlyönnit
- projektin avainhenkilön väärinkäytöshistoria.

1.4 Edistettävät yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvointitekijät

Projekteista arvioidaan myös vaikutukset ihmisten ja ympäristön hyvinvointiin sekä yhteiskunnalliset vaikutukset.

Arvioitavia kohteita ovat muun muassa

- muiden toimijoiden mahdollisuudet hyödyntää projektissa syntyvää osaamista
- energia- ja ympäristövaikutukset
- sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaedellytysten paraneminen
- tieto- ja viestintäteknologioiden hyödyntäminen projektissa
- vaikutukset työorganisaatioiden kehittymiseen.

2 Rahoituksen enimmäistasot julkisen tutkimuksen projekteille

Tekesin rahoitus julkisen tutkimuksen projekteille toteutetaan valtion talousarvion perustelutekstien määrittelemissä puitteissa..

Tekes ei voi myöntää rahoitusta organisaatioiden taloudelliseen toimintaan (ml. oman toiminnan kehittäminen) julkisen tutkimuksen rahoitusehdoilla. Taloudellisen toiminnan kehityshankkeet käsitellään yritysprojekteina.

Rahoitustasot 1.1.2012 alkaen

- normaali taso 60 %
- korotettu taso 70 %

Korotettua tasoa käytetään

- laaja-alaisissa projekteissa, joissa on tiivistä kansainvälistä yhteistyötä
- *Tutkimusideoista uutta tietoa ja liiketoimintaa* -projekteissa
- *Innovaatioläheinen julkinen tutkimus* -projekteissa

Innovaatiojärjestelmää palvelevassa tutkimuksessa rahoitustaso voi olla 95 % niille organisaatioille, jotka osoitetusti, onnistuneesti ja poikkeuksellisen vaikuttavasti levittävät tutkimustuloksia yrityksiin, innovaatiojärjestelmään ja koko kansantalouteen sekä joiden organisaatio on niin ohut, että rahoitettavan projektin yleiskustannukset ovat keskimääräistä alemmalla tasolla. Tämä rahoitustaso on mahdollinen vain, jos kyseisen organisaation perustoimintaan ei ole osoitettu rahoitusta valtion budjetista eikä organisaatiolle ole myönnetty sen toiminnan laajuuteen nähden merkittäviä yleisavustuksia.

Kansainvälisiin sopimuksiin perustuvissa, avaruuslaitteiden tai muissa tieteen suurhankkeiden toimitusprojekteissa Tekesin tukitaso voi julkisen tutkimuksen projekteissa olla 100 %.

EAKR rahoitustasot 1.1.2012 alkaen

Rahoitustasot valtion tutkimusorganisaatioille

- normaali taso 90 -100 % (muu valtion rahoitus kielletty)

Rahoitustasot muille kuin valtion tutkimusorganisaatioille

- normaali taso 90 %
- korotettu taso 95 %

Korotettua tasoa käytetään

- laaja-alaisissa projekteissa, joissa on tiivistä kansainvälistä yhteistyötä
- *Tutkimusideoista uutta tietoa ja liiketoimintaa* -tutkimusrahoituksessa

Tiivis kansainvälinen yhteistyö ja laaja-alaisuus

Tiiviin kansainvälisen yhteistyön edellytys täyttyy, kun

- hakijalla on yhteinen projektisuunnitelma kv-kumppanin kanssa. Kumppanilla on oltava uskottava oman osaprojektin rahoitussuunnitelma, tai
- projektiin sisältyy tutkijaliikkuvuutta vähintään 2 htv. Tutkijaliikkuvuuden keskeinen sisältö ja vaikutus projektin tavoitteiden saavuttamiseen pitää olla selkeästi kuvattuna projektisuunnitelmassa, tai
- projektissa toteutuu poikkeuksellisen merkittävä teknologian tai osaamisen siirto Suomeen.

Laaja-alaisuus tarkoittaa

- useita osaamisia tai ryhmiä yhdistävää tutkimusta, kotimaisen työn osalta vähintään 5 htv.

3 Sisällölliset painopistealueet ja julkinen tutkimus

Tekes suuntaa julkisen tutkimuksen rahoituksesta valtaosan sisällöllisille painopistealueille.

Tutkimusideoista uutta tietoa ja liiketoimintaa -projekteja voidaan kuitenkin rahoittaa myös sisällöllisten painopistealueiden ulkopuolella.

Innovaatiojärjestelmää palvelevaa tutkimusta voidaan rahoittaa sisällöllisten painopistealueiden ulkopuolella.

Silloin kun tutkimusprojekti kuuluu yritysten ja tutkimuslaitosten yhdessä toteuttamaan hankekokonaisuuteen, jossa yritysten kehitysprojektien yhteensä lasketut kustannusarviot ovat yli 50 % yhteishankkeen kokonaiskustannusarviosta, tutkimusprojektiin voi hakea rahoitusta myös sisällöllisten painopisteiden ulkopuolelta.